

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inostranstvo 25-—

neobvezno

Opisni po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova

ul. št. 54. Telef. št. 94.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 2.

Telef. št. 22.

Celje, Aleksandrova ul.

Rečun pri pošti, čekov.

zavodu šte. 11.842

Ljubljana, 26. julija.
Kadar imajo klerikalci slabo vest in so zagršili nad svojimi volilci neodpustljiv greh, se ne strajajo prav nobenega sredstva, ki bi jim pomoglo iz zagate. Tako je tudi sedaj po sprejetju uradniške pragmatike.

V nedeljo, 22. julija, je pisal «Slovenec» v dolgem ponositnem in energičnem poročilu dobesedno tole: «Jugoslovanski (t. j. klerikalni) ter muslimanski in zemljoradniški klub so imeli (v soboto 21. julija popoldne) sestanko, na katero so se sklenili, da v skladu tega, kar vlada stavlja v uradniški zakon nove reakcijske in drakonske odredbe, ki ga temeljno spreminjajo — zapuste seje zakonodajnega odbora in narodne skupščine za čas razpravljanja o uradniškem zakonu in prepuščajo odgovornost za njegovo edino radikalno...» V istem poročilu prizna «Slovenec» tudi, da so demokrati sklenili eksodus, ker ne morejo nositi odgovornosti za zakon, kakor so ga radikalni sami pokvarili in spremeniili ter vanj vrinili nove določbe o odpravi uradniške stalnosti, o neenakosti s oficirji, o penzjah in draginskih dokladah itd. Tudi poročilo, kako so radikalni sami po koncu debate poslali v ogenj Simonovića s «predznanji» novimi predlogi.

V sredo 23. in v četrtek 26. t. in. pa je glavno glasilo SLS svoje pisanje docela izpremenilo. «Slovenec» piše sedaj, da so demokrati krivi ogoljufanja uradnikov, demokratom da ni nič za uradništvo, njihov eksodus pri glasovanju o činovniškem zakonu da je treba tolmačiti tako, da so demokrati iz parlamenta pobegnili in da jih je gnala iz zbornice slaba vest. Posebno divje napada klerikalno glasilo poslanca Reinsnerja, kateremu očita, da je sodanja službena pragmatika «bistveno» njegov izdelek.

Za one, ki tudi sami kaj mislijo pri čitanju novin, je prav zanimivo, če primerjajo, kaj poroča o odglasovanju uradniškega zakona «Slovenec» prejšnji in kaj tekoči teden. Kdaj je «Slovenec» svoje bralce in so klerikalci svoje pristaje mistificirali? Njihova na veliko zasnovana kampanja proti demokratom je skovana iz samih laži in obrekovanj.

Klerikalcem gre sedaj le za to, da s krikom in napadi na druge prikrijejo svoje postopanje: v soboto so skienili enako kakor demokrati, abstinenci, nato so pa požrili dano besedo, izdali svoje zaveznike muslimane in zemljoradnike, požrili uprav formalni sklep svojega kluba, pozabili na interese uradništva ter ostali pri glasovanju, ker so kaj napravili «mimogrede» s radikalni prav kupčijo. Tudi najbolj zaslepljen klerikalni državni namestnik sedaj lahko jasno vidi, kako so njegove koristi bile od klerikalcev sramotno izgrane. Kakor za Kristov plašč so vadijali v pondeljek klerikalci za prenehanje pri skrajno krivičnem zakonu o činovniški službeni pragmatiki.

Da! Uradniki so prevarani, a nikdo drugi ne nosi na tej goljufiji toliko sokrivde kot baš klerikalci. Za nad osm mesecev imajo radikalni vladino krmilo v svojih rokah. Ves ta čas barantajo klerikalci z njimi na račun ljudskih koristi. Če je zgodovina naše države zadnjih osem mesecev kaj pokazala in ugotovila, je nedvomno ugotovila to, da so bili in da so edini iskreni prvoboritelji za uradniške interese demokrati. Ponovno spominjamo na dogodke v decembru. Vseled neprestanega pritiska demokratov je bila službena pragmatika (in sicer mnogo boljše od današnje) tik pred uzakonjenjem. Ali niso bili baš klerikalci poleg dragih političnih brezvestnežev tisti, ki so na vsa moč rušili koalicijo in podpirali vsako intrigo za razbičje parlamenta? Ali se niso oni dan v Celju javno hvallili, da so soustanovitelji današnjega radikalnega režima, ki je državne uslužbenke sedaj tako grdo prikrajšal in opeharil za bitne njihove pravice? Zagrebški «Markov protokol» je priča, kako so klerikalci dvignili v sedlo g. Pašića. «Predstavnik HRSS, SLS i JMO v parlamentu omogočiti će svojim držanjem NRS labor privrženost predsednika skupščine i sastav radikalne homogene vlade. — Isto tako omogočiti će gornji predstavnici i verifikaciji svih mandata u verifikacionem odboru in Narodnoj skupštini. Tako je dokumentirano pribito, da so klerikalci očetje samoradikalnega režima, četudi se sedaj sramujejo svoje očetovstva.

Ali je treba izgubiti vsa beseda, da nova dokažemo nenostnost in ne-

Sankcija uradniškega zakona

MINISTRSKI SVET IN REKONSTRUKCIJA KABINETA. — DEMISIJA DR. MARKOVIĆA. — KLAVERNA BILANCA. — PRED RAZČIŠČENJEM SITUACIJE.

Beograd, 26. julija. r. Danes je odpotoval na Bled uradnik predsedništva vlade s ukazom, da predloži kralju v sankcijo zakon o državnih uradnikih in nameščenih ter zakon o zavarovanju položajev po točli, ki sta bila včeraj sprejeta v narodni skupščini. Oba zakona bosta prihodnji teden razglašena v «Službenih Novinah».

Popoldne je imel ministrski svet sejo, na kateri je vojni minister general Pašić poročal o stanju vojske in to na podlagi poročil, ki jih je prejel od armijskih poveljnikov, ki se sedaj muče v Beogradu. Nato se je razpravljalo o predložitvi obdajskih volitev in o zakonu o ureditvi razmerja med državo in cerkvami, ki bo predložen parlamentu v prihodnjem zasedanju. Končno se je razpravljalo o razporedu ministrskih dopustov. Kakor se zatirja, ostane Pašić še nekaj dni v Beogradu, kjer počaka povratek ministra Ninića iz Sinaja.

Vesti o rekonstrukciji kabineta so zopet utihnile in zatirja se, da je to vprašanje vnovič odloženo. Izgleda, da Pašić pred razčiščenjem politične situacije v Srbiji, ki se bo brezdvomno izvršila povodom obdajskih volitev, ne namerava storiti nobenih odločilnih ukrepov v tej smeri. Medtem postaja situacija v kabinetu vedno težavnejša. Po seji min. sveta se je raznesla vest, da je minister pravde dr. Laza Marković podal ostavko, valed ljubih napadov, katerim je bil izpostavljen v radikalnem klubu. Zlasti ostro ga je prijel posl. Ranković, ki je dejal, da Marković kompromitira celo stranko. Radikalni politiki se izogibajo vsem izjavam in se zgovarjajo, da jim o stvari ni ničesar znanega.

V političnih krogih se živahno razpravlja o bilanci raznokr zaključnega skup-

ščinskega zasedanja. Čelo radikalni krogi priznavajo, da je ta bilanca za vlado neugodna. Od 21 nameranih zakonov, je vlada spravila skozi parlament le tri, torej eno sedmino. Imed teh je le zakon o točli štito radikalno delo. Ta zakon je prave skrupuloze.

Službi je imel demokratski klub sejo, na kateri je razpravljalo o delu med političnimi ter osobito o pripravah za obdajne volitve v Srbiji. Danes je razpravljalo zemljoradniški klub o istem predmetu. Opozicija bo povesdi, kjer se pokaže potreba, nastopala složno proti radikalom.

V parlamentu vlada popoldne še popolna tišina in sveder so sadnji izvenbeograjski poslanec zapustili prestolico.

PAŠIĆ ODPOTUJE V PARIZ.

Pariz, 26. julija. r. Jugoslovanski ministrski predsednik Pašić dopotuje v najkrajšem času v Pariz, da se dogovori o pripravah za sprejem kralja Aleksandra. Pašić bo s francosko vlado tudi razpravljalo o sklepu lausanske mirovne pogodbe.

PONOVA REVIZIJA INVALIDOV.

Beograd, 26. julija. r. Ministrstvo socialne politike je pripravilo vse potrebne za ponovni pregled invalidov, samo da še ni imenovalo članov komisij. Ta pregled ne bo obsegal vseh invalidov, temveč samo one, za katere je ugotovljeno (?), da doseđanja ocena ni bila pravilna ali sumljiva ter se bo zanje točno določila invalidnost. Dalje se bodo pregledali oni invalidi, ki so zboleli v vojni in se bodo ugotovili vzroki njihove bolezni. Delo komisij se zaključijo do meseca septembra. Minister socialne politike je zahteval od ministra pravde, naj imenuje člane za 10 preglednih komisij.

Smrtni ples na Nemškem

POSLEDICE POLOMA MARKE VEDNO HUIŠE. — UKREPI VLADE PROTI NACIONALISTOM IN KOMUNISTOM. — VSA ZBOVOVANJA PREPOVEDANA.

Berlin, 26. julija. a. Nemška marka pleše smrtni ples, hitreje, novdrino, in z njo vred drvi Nemčija — kakor izgleda — v nemirnino katastrofo. Vrednost marke pada v uprav tajinstvenem tempu. Dolar je včeraj skočil kar na 600.000 M in preko. V Berlinu včeraj zaradi novih odredb devize niso notirale. Razume se po sebi, da se vse poslovno življenje stavlja na paritetno izračunani kurz. Dolarскому kursu primerno kaže tudi efektno tržišče nove, doslej še ne doživljene višine.

Mrzliceo markinega propadanja spremlja daveče primanjlovanje bankovcev. Pred državno banko se gnetejo kurirji vseh berlinskih bank ter v zavojih kovčegih in na vozličkih odvažajo velike svežnje bankovcev. Zalostno stanje dovolj karakterizira dejstvo, da se te dni natise množina pot. In desetmilionskih bankovcev, ki bodo le kratko dobo v obtoku. Doselej je s tiskanjem bankovcev zaposlenih že nad 60 tiskarn, a državna banka mora še dnevno angažirati nove. Nemčija drvi za Rusijo...

Druginja narnišča blazno, skoro vsaka ura revolucionirna cena. Državna indeksna številka živil je v tednu do 23. julija porasla za 36,1 odst. V mesih in industrijskih centrih postaja položaj silno opasen. V Berlinu vlada med širšimi sloji veliko razburjenje. Na tržiščih se vrstijo vedno burnejši prizori. Policija poseveča največ pozornosti živinski trgovini in jo zaplenja že velike množine goved v vrednosti mnogo milijard.

Se večjo nevarnost povzročajo vedno ostrejši spopadi med nacionalisti in radikalnimi levicariji, odu. Komunisti. Vendar utegne prepoved zborovanj to omiliti. 29. julij bi sicer gotovo ne potekel brez hudih kravatitov, kar so nacio-

iskrenost klerikalne politike, ki se selaj laže in obrekuje ter vali odg. zornost za činovniški zakon na demokrate? Razumemo, da je po tolikih neuspehih, po neprestanem in očitnem izdajstvu in — sovo vollicev ter končno po tolikih dokazih politične nesposobnosti, postal voditelj SLS vose pod nogami. Razumeti pa ne moremo, da ina SLS drzno čelo, javno karavi svoje moralno propadlo, pokvarjeno t in inferiornost na tako provokanten način kot je to storila zadnje dni v svojem glavnem glasilu glede uradniškega vračanja.

nališišti napovedali močan protudur proti komunistom. Vlada, ki razpolaga s potrebno močjo, na katero se baje popolnoma zanaša, je odločena, da v potrebi zatre ekcese s silo. Enako kakor pruska je tudi monakovska vlada prepovedala vsa zborovanja.

Burno razpoloženje prebivalstva šarablja komunisti za vedno hušje razpaljevanje strasti. Navale prepovedi napovedujejo za 29. julij zborovanja. Delavstvo zahteva neprestano povlajanja dnevala. Berlinska kovinarska industrija bo od slej morala mesečno izplačevati preko 240 milijard na mezdah. Doselej jih je izplačevala le 80. Polagoma bo vsaka- kor nemogoče, sproti dogospodariti take vsote. Vlada se s vsa skrbjo bavi s problemom gospodarskega položaja in ne namerava ukreniti ničesar izrednega.

Berlin, 26. julija. a. Minister za notranje posle je razpisal 15 milijonov mark nagrade za aretacijo morilcev državne- ga pravdnika dr. Haasa.

NOTRANJI MINISTER O VARNOSTNIH UKREPIH.

Berlin, 26. julija. a. Državni minister za notranje zadeve Oeser je izjavil esrudniku «Berliner Tageblattu», da bo vlada pri nemirih uporabila vsa sredstva, ki so na razpolaganje. Glede teh sredstev pa se gotovi krogi ne smejo varati. Varnostna policija je izborne sredstvo, da se more vzdržati red in mir.

SKLICANJE DRŽAVNEGA ZBORA.

Berlin, 26. julija. a. Z ozirom na nape- tost v notranjopolitičnem položaju se bo državni zbor vendarle sklical avgusta meseca. Na dnevnem redu bo razprava o notranje in zunanje političnem položaju ter odredbe, da se prepreči padanje valute.

NOVO SREDSTVO PROTI JETIKI.

Berlin, 26. julija. a. Na včerajšnji seji berlinskega medicinskega združenja je imel berlinski ženski zdravnik dr. Duchrsen predavanje o novem sredstvu proti jetiki. Novo sredstvo je iznael prof. Weninger, ki je po 23letnem preiskavanju sestavljal tekočino za inhalacijo, ki jo je imenoval ektoplasmin, ki more predreti ovoj bacilov tuberkuloze in uničiti njihove moči. Prof. Weninger ju se je po večletnih poskusih posre- čilo s temi inhalacijami ozdraviti jetično žensko. V Rio de Janeiro je bilo ozdravljenih nad sto oseb

Pred konferenco v Sinaji

ODHOD DR. NINIĆA IN DR. BENEŠA. — VPRAŠANJE PODONAV- SKEGA VOJNEGA BRODOVJA.

Beograd, 26. julija. r. Danes popoldne ob 16.20 je odpotoval s vlakom v Sinajo minister zunanjih poslov dr. Ninić v spremstvu šefa svojega kabineta Petrovića in nekaterih pomožnih ali ministrstva.

Praga, 26. julija. a. Zunanji minister dr. Beneš je danes odpotoval h konferenci držav Male antante v Sinajo.

Na konferenci v Sinaji bodo razpravljali tudi o vprašanju podonavskega vojnega brodovja Male antante, ker mednarodna podonavska konferenca v tem vprašanju ni prinesla odločitve. V češkoslovaških krogih se izjavlja, da je najbolj pripravec angleški načrt, po ka-

terem naj bi bila Donava prostna za vojni brodovja vseh narodov.

STALIŠČE POLJSKE.

Varšava, 26. julija. a. V sejni je imel minister za zunanje zadeve govor o zunanjem položaju Poljske in njenem stališču napram Mali antanti. Poudarjal je prijateljsko stališče, ki ga zavzema Poljska napram Mali antanti, čije politična načela se sicer ne strinjajo popolnoma s onimi Poljske, vled česar tudi manjkajo pravi predpogoji za vstop Poljske v Malo antanto. Poljska se trudi, da ustvari v Srednji Evropi politično kombinacijo, ki bo jamčila za mir v tem delu Evrope.

Jugoslavija in Rusija

RUSKI POSLANIK LEVICKIJ O POTREBI OBNOVITVE ODOŠAJEV MED OBEMA DRŽAVAMA.

Zagreb, 26. julija. r. Ruski poslanik na Dunaju, dr. Levickij, je podal poročevalcu «Zagreber Tagblattu» o odnosih med Rusijo in Jugoslavijo sledečo izjavo:

«Sedaj, ko se opaža v Jugoslaviji tendenca, da se obnove odnošaji s Rusijo, moram takoj pripomniti, da je bila Rusija vedno prepričana, da stanje odnoljve obeh tako po kulturnih kakor tudi gospodarskih vezeh sorodnih slovan- skih držav ne more biti trajno. Vsi predpogoji govore za obnovitev prijateljskih odnošajev med Rusijo in Jugoslavijo, kar je potrebno in koristno za obe strani.

Sovjetska vlada je v 6 letih, odkar je na krmilu, dokazala ponovno, da smatra odstranitev vseh ovir, ki ločijo narode, kakor tudi obnovitev mirovnih odnošajev s vsemi državami, za svoj najplemenitejši namen.

Sovjetska vlada se najskrbnejše izogiba vsakega vmeševanja v notranje zadeve tujih držav. Zalibog pa moram

ugotoviti, da je jugoslovanska vlada podpirala sovražnike in izdajalce ruskega naroda v času, ko so bili ruski delavci in kmetje prisiljeni, da branijo ozemlje in svobodo sovjetske republike. Elementi, ki so našli zatočišče pri vladnih krogih Jugoslavije, so bili siepo orodje sovražnikov okrevajoče sovjetske Rusije. Sovjetska vlada je tem elementom s raznimi amnestijskimi odloki ponovno nudila možnost, da se vrnejo v domovino in aktivno sodelujejo na obnovitvi Rusije.

Naša glavna naloga je gospodarska in kulturna obnovitev naše države; najboljši dokaz za to je naše mirno delovanje v tej smeri in bratska zveza narodov, ki prebivajo za ozemlju sovjetske republike, kakor tudi obnovitev rod- nih prijateljskih odnošajev s vsemi državami, ki hočejo živeti v miru s Rusijo. Zato je tudi v interesu Jugoslavije in gospodarsko-kulturnega razvoja njenih narodov, da obnovi prijateljske odnošaje s sovjetsko Rusijo.

Obnovitev normalnih odnošajev na Balkanu

Beograd, 26. julija. p. Odpravnik bolgarskega poslanstva Minčev je posetil včeraj popoldne pomočnika ministra zunanjih del Ljubo Nelića. Poset je v zvezi s prihodom novega bolgarskega poslanika v Beograd.

Atena, 26. julija. p. Semkaj je dospel bolgarski poslanik Direv. Med tem je bolgarska vlada dala agrement gospodu Deronazovu, ki postane grški poslanik v Sofiji.

Praga, 26. julija. r. Novi bolgarski poslanik Mihalčev je izjavil zastopnikom časopisja, da žel bolgarska vlada biti z Jugoslavijo v dobrih odnošajih. Za Bolgarsko ne postoji več nikako makedonsko vprašanje. Nove volitve za sobranje se vrše jeseni. Bolgarska odločno odklanja sovjetsko politiko in upa na prepoved Rusije, ki bo urenila nade Slovanov na Balkanu.

Reparacijska kriza

Francija in Belgija solidarni.

Pariz, 26. julija. a. Kakor javljajo listi, bosta Francija in Belgija, da olajšata nadaljevanje sedanjih pogajanj, poslali Angliji posebno, čeprav identično noto. Francoska noto bo po poročilu «Petit Parisien» izročena v Londonu v soboto ali nedeljo.

Praga, 26. julija. r. «Prager Presse» javlja iz Pariza, da je uspeh francosko- belgijskih pogajanj popolnoma osiguran, tako da bo angleška vlada že 2. avgusta imela v rokah belgijski in francoski odgovor. Obe vladi bosta posebej izročili vsaka svojo noto. Glede okupacije Ru- hra je prišlo že tudi do sporazuma, a za ocenitev plačilne sposobnosti Nemčije se je našel izhod, da se izvrši nova ocena, kar pa do končne pasivne resisten- ce ne bo neobhodni pogoj.

ČEŠKI MANEVRI.

Praga, 26. julija. r. Veliki manevri češkoslovaške vojske se vrše letos pri Polički. Prisostvovala jim bodo številne inozemske misije. Volitev manevrskega terena kaže, da nimajo strateškega značaja.

ANGLIJA ZA MADZARSKO POSOJLO.

London, 26. julija. a. V spodnji zbor- nici je izjavil lord Curzon, da angleška vlada podpira madzarsko prošnjo za posojilo. Izrazil je upanje, da se bodo vla- de Male antante prepričale, da je v njihovem gospodarskem interesu, da se ne protijviijo najetju posojila po Madzarski.

PROTIJUGOSLOVANSKE DEMONSTRACIJE V ZADRU.

Sušak, 26. julija. r. Povodom pre- hoda naših Sokolov, ki so se vračali z zleta v Splitu mimo Zadra in katere se Italijani napadali s klici «Abasso Jugos- lavia», prinaša današnja «Večesta d'Italia» dopis, v katerem pravi, da je jugoslovanska ladja, ki je vozila jugoslo- vanske telovadce in Sokole pred Za- drom zadržala svojo vožnjo in je bilo iz ladje čuti protitalijanske klice. To se ni zgodilo prvi pot. Meščanstvo Zadra je reagiralo s protiklici. Nato so se vršile demonstracije pred jugoslovanskim konzulatom. Zadrski prefekt, ki je bil prisoten tej jugoslovanski provokaciji, je pozval k sebi kvestorja in mu naročil, naj vloži pri jugoslovanskem konzulatu oster protest.

Inozemske borze

26. julija.

CURIH. Berlin 0.0008, Newyork 558, London 25.64, Pariz 33.10, Milan 24.42, Praga 16.57.50, Budimpešta 0.03.50, Bu- karešta 2.85, Beograd 5.85, Sofija 5.25, Varšava 0.0035, Dunaj 0.0078.75, avstro- krone 0.0079.

DUNAJ. Devize: Beograd 736—742, Berlin 0.07½—0.09½, Budimpešta 2.53 do 2.65, Bukarešta 354—356, London 325.000—326.000, Milan 3064—3076, New York 70.935—71.185, Pariz 4212—4228, Praga 2115—2125, Sofija 648—652, Varšava 0.34—0.36, Curih 12.705—12.755; valute: dolarji 70.560—70.960, levi 626 do 635, marke 0.07¼—0.011¼, funti 323.200—324.800, frane, franki 4163 do 4195, lire 3040—3060, dinarji 729—735, poljske marke 0.32—0.36, leji 358—362, švic, franki 12.590—12.670, češke krono 2097—2113, madž. krono 2—2.20.

PRAGA. Dunaj 4.53, Berlin 0.40, Rim 147.75, Budimpešta 18, Pariz 198.75, Lon- don 153.75, Newyork 33.50, Curih 603.25 Beograd 35.37½.

BERLIN. Dunaj 11.47, Milan 32.917.50 Praga 23.440, Pariz 44.581, London 34.912.50, Newyork 758.100, Curih 134.662.50, Beograd 8997.50.

LONDON. Beograd 420—440, Berlin 3.500.000—3.600.000, Newyork 459.50 do 459.75, Pariz 77.20—77.25, Curih 25.68 do 25.69, Milan 104.50—104.75, Praga 154 do 154.50, Dunaj 320.000—330.000, Varšava 800.000, Budimpešta 60.000, Bu- karešta 885—905.

NEWYORK. Beograd 106, London 459.75, Pariz 497, Berlin 0.14.50, Praga 298, Milan 451, Curih 1790, Dunaj 0.14.125, Budimpešta 0.64, Bukarešta 51.75.

Za popolari — socialisti

d. Rim, 25. julija.

Fašizem pripravlja generalni naskok na socialistične postojanke. Do zadnjega časa so bili najhujši trn v peti fašizma popolari. Sedaj je volilna reforma odglavljena in popolarne nevarnosti ni več. Don Sturzo je po zaslugi Vatikana in vsled notranje razcepjenosti v PPI izgubil s političnega poprišča. Njegove intrige se niso obnesle in so na koncu pomagale Mussoliniju v parlamentu samo do popolne zmage.

Smoteno dela fašizem, to mora priznati vsakdo, tudi njegovi najhujši nasprotniki. Mussolini je izbral taktik. Sedaj se je vrnil na »Splošno delavsko zvezo«. Institucija je doslej veljala za eno najtrajnejših socialističnih pozicij. »Zveza« je bila tudi politično opredeljena s tem, da je štela v svojih vrstah komuniste in socialne demokrate.

Te dni je nastopil preobrat. »Splošna delavska zveza« se bliža apolitizaciji, z drugimi besedami odpadu od socialistične stranke. Vse to je uspeh sindikalne podjetejnosti fašistovskih voditeljev, ki so že dolgo pripravljali atako na to postojanko. Javna tajnost je, da so fašisti pod roko pridobili za sodelovanje nekatere vplivne delavske voditelje, ki so se v političnem oziru nevtalirali, to je, ki se nahajajo v štadiju prehoda k fašizmu.

Med socialističnimi vrstami nastaja vesled tega nov razdor. Stari socialistični borci, med njimi Turatti, Treves, Modigliani in drugi se zavedajo nevarnosti, katera predi stranki od izbornega taktika Mussolinija. Poslanec Baldesi snuje neke vrste novo socialistično stranko, ki naj bi bila po svojem ustroju alčna angleški delavski stranki. Za socialiste pomenja to novo vrzel v njihovih doslej že itak nestrujnih vrstah. A končna posledica vsega gibanja bo ta, da bodo fašisti na sindikalni podlagi organizirali delavske armade ter s tem popolnoma onemogočili razvoj socialistične ideje v kakik radikalnejši smeri.

Triumf bodo v tem slučaju poželisamo nacionalistični elementi. Sicer je to drugače tudi popolnoma v skladu sodobno politično mentaliteto italijanskega naroda. Ne smemo namreč pozabiti, da se vse to dogaja v času, ko proglašajo celo stari liberalci Salandrovga kova, da med liberalizmom in fašizmom ni bistvenih razlik, da sta obe ideji v službi iste stvari in da je vsak nefašist odpadnik domovine... Fašistovska notranja politika zadobiva s tem obliko popolne enotnosti in zaokroženosti. Pravi njeni opozicijonalcis se bodo morali šele roditi, dosedanjiasprotniki so prešli, da bi se mogli uspešno braniti proti ciljem, katere Mussolini proglašaja za svete. No.

Politične beležke

† Krajevna organizacija JDS v Cerinici. Preteklo nedeljo se je vršil v Cerinici pri Raketu ustanovni občini zbor krajevne organizacije JDS, ki jo je otvoril g. Homov, posestnik in gostilničar. O programu in delovanju krajevne organizacije je poročal odposlanec iz centrale dr. Rapč. V odbor so bili izvoljeni sledeči člani: predsednik Werli Anton, podpredsednik Kastelic Josip, tajnik Tavčar Ante, blagajnik Meden Franc, odborniki Sežun Janko, Martinčič Janez, Opeka Jožef, Jurca Jožef, Obreza Matija, Zagorjan Franc, Turšič Ivan in Kravanja Anton, prosvetni referent Kravanja Milan, preglednik računov Carnelluti I. in Krz-

nar M. Zhorovanja se je udeležilo preko 100 naših članov, ki so z velikim zanimanjem sledili poteku zborovanja in so se prav pridno oglašali v debati.

† Jesenska republika. Več ko vsi seljaki, vinogradi in žitni borzanci, si od plodne letošnje letine obeta Stepan Radič. Dozorel mu bo plod človečnosti in mirotvornosti... najkasneje v jeseni pride do mirotvorne hrvatske republike! prorokuje v najnovešem »Slobodnem Domu«. Radičevi mirotvorni volilci, ki najbrž sproti pozabljajo, kolikokrat se je Radič že vrezal z letnimi časi in republiko, bodo že še strpeli do jeseni. Se druga jesenska nada Radičeva je sledeča: »Sedeč po vsem bodo i muslimanski in slovenski poslanci zapustili Beograd v jeseni, v oktobru, ko se bo zopet sestal parlament.« To se razume po sebi — kajti z republiko morajo dozoreti tudi avtonomije, kakor repa s korenjem.

† Spanje pravičnih. Tudi v Beogradu imajo višnjegorskega polja. Pol drugi mesec po sofijskem prevratu piše glavni vladni organ »Samouprava« o »novem režimu, ki bo moral izvršiti neulitvijo in niško pogodbo, sicer bo kaznovan...«. Blagor vladinovski štampil!

† Mulka. G. Pašić je že parkrat izjavil, da bo rekonstruiral kabinet. Tudi predčerašnjim tako. Beograjski listi grajo Pašićovo »mučenje« ministrskih kandidatov. Saj jih ni malo. Z druge strani zopet: ali hoče G. Pašić ustvariti še ministrski proletarijat?!

† »Prazna puška.« »Pravda« piše: Stara povest o prazni puški, ki se je bojitva dva, medtem ko se nabasane puške bolj samo oni, proti kateremu je namerjena — to je sedanjim odnosom Pašićem in Radičem. Ali je Pašićeva puška prazna, boste vprašali, ko je on predsednik vlade, ki mu stoji na razpolago vsa državna moč? In vendar je prazna, ker je on razbil državni front zaradi vlasti; prazna je zato, ker je on radi vlasti ojačal pri volitvah Radiča; prazna je, ker je z »M. protokolom«, s tem katekizmom rušenja enotne države, dal Radiču polnomoč za nekanjivo delo proti edinstvu naroda; prazna je, ker celo vrabci na strehah vedo, da se energična akcija za uničenje države, ustave in edinstva ter obstoj homogene radikalne vlade medsebojno izključuje.

† Stinnesove alire imputira blokaška štampa, hrvatska in slovenska, g. Svetozarju Pribečeviću. Katerikoli beograjski žurnal pritise na čaršijo kako »enzacij«, dobi vsaj od »Straže« atribut Pribečevićeve lastnine ali odločne ingerence. Zda prodaja »Preporod« kričečo robo o zagrebških odkritjih. Če niste že vnaprej slutili, Vas »Slovenec« z vsemi svojimi pripreki vred prepriča, da je »Preporod« — Pribečevićev. Zakaj »Slovenec« nikoli sebe ne pohvali, da stoji — recimo — pod dr. Žerjavovim protektoratom? Vrh vsega pa je »Slovenec« specialist za bančne subvencije in bi lahko vedel, da »Preporod« ne podpira le radikalne temveč tudi zagrebške — blokaške banke!

† Ta jim bo pokazal! Radikalni »Balkan« je zelo hud ne samo na Radiča in njegove privrženice, temveč na Hrvate sploh in jim sedaj objavlja, da začne priobčevati zgodovinske dokumente o zaroti Zrinjskega in Frankopana, iz katerih se bo videlo, da »mučenika« nista zaslužila, da se ju proslavlja. Jasno je — pravi »Balkan«, da sta bila Zrinjski in Frankopan navadna fevdalca, ki sta se borila za svojo moč brez vsakega nacionalnega cilja in to hoče dokazati na podlagi zgodovinskih dokumentov. Ampak Hrvati — vsaj pametnejši del — se bodo smejali, ker ima jo tudi oni že ustvarjeno pravilno sodbo o velikaših, ki so se borili za Hrvatsko zato, ker so se borili obenem za svoja

veleposvetstva, ki so ona v nevarnosti pred Turki. Pred Habsburžani so se branili zato, ker so jim ti hoteli skrajšati njihove privilegije in zato so se združevali z madžarskim plestvom in tudi s Turki so iskali stikov. S tem, da bo »Balkan« dokazoval historične notornosti, seveda ne bo za las zmanjšal velikega pomena Zrinjsko-Frankopanske zarote za razmah nacionalne misli med Hrvati.

Po svefu

— Pobeg dveh pristašev Stamboljskega iz ječe. »Timesov« korespondent poroča svojemu listu iz Sofije, da sta dva vplivna agrarna in pristaša Stamboljskega Popov in Koluskev pobegnili iz sofijskih zaporov neznano kam.

— Bankovci po 5 in 10 milijonov mark. Nemčija prihaja v finančnem pogledu že na polje kurtoznosti. Državna banka v Berlinu izda v najkrajšem času bankovce po 5 in 10 milijonov mark.

— Drag vsakdanji kruh. Radi novega podražanja cen mlevskih izdelkov velja hleb kruha v Berlinu od pondeljka dalje tridesetstot mark. To vsoto zaslužni nemški uradnik komaj v pol dnevu. Delavec pa v dveh urah.

— Prezident CSR Masaryk se v najkrajšem času poda na letovišče Topolčany na Slovaškem, kjer prebije letošnji počitniški dopust.

— Bacil škrlatice odkrit. Iz Rima poročajo listi, da se je ondodnim zdravnikom posrečilo odkriti bacil, ki povzroča škrlatice. Dva profesorja, katerima se pripisuje odkritje, sta že poskušala vbrizgavanje s serumom, ki se je v slučajih le bolezn dobro obnesel.

— Habsburška interpelacija v Budimpešti. Na seji madžarskega parlamenta 25. t. m. je interpelliral poslanec Horvath o habsburški propagandi na Madžarskem. Obžaloval je, da se sme na Madžarskem vršiti propaganda za dinastijo, ki je povzročila polom države. Izrazil je svoje začudenje, da vlada, ki je predložila zakon o detronizaciji, sedaj tako pasivno posmatra tako propagando, ki se širi celo v šolah. Nezaupnosti Male antante napram Madžarski je največji vzrok habsburška propaganda na Madžarskem. Minister pravde Nagy je interpellantu odgovoril, da smatra vlada propagando za Habsburgovce za zgrešeno. Celotno habsburško vprašanje pa sedaj ni aktualno in težko je najti mejo med propagando in navadnim izražanjem simpatije. Vlada pa bo vsa sredstva upotreabila, da jo prepreči. Odgovor ministarja Nagya je bil od cele zbornice in interpellanta sprejet z odobravanjem.

— Navdušenje v Carigradu. Podpis mirovne pogodbe je izzval v Carigradu velikansko navdušenje. Odhod ameriške flote iz turških voda je pozdravljalo vse prebivalstvo s frenetičnimi vzkliki. Grki in Armenci, ki žive v Carigradu, sodelujejo pri svečanostih in manifestacijah, ki jih prireja Carigrad povodom teh dogodkov. Narodne svečanosti bodo v vsej Turčiji trajale šest dni.

Prosveta

Jubilej slovaške »Matice«. V dneh 7. in 8. avgusta praznuje v Turčanskem sv. Martina »Matica Slovenska« šestdesetletnico svojega obstoja. Ustanovljena je bila dne 4. avgusta 1863 v Turčanskem sv. Martina, ki je bil že od nekdaj središče slovaškega kulturnega življenja. Leta 1868 je ogrska vlada rekvirirala Maticino poslopje v vojaške namene, leta 1875 pa je sploh prepovedala nadaljnje delovanje »Matice«, njeno premoženje pa konfiscirala. Po političnem prevratu, ko je tedanji slovaški minister dr. Šrobar na

slavnosten način vrnil »Matice« njeno poslopje, je pomembno kulturno društvo 8. avgusta 1919 pod protektoratom predsednika Masaryka zopet obnovilo svoje delovanje. Jubileja se udeležijo vse slovaške kulturne korporacije.

DARUJE ZA CIRIL-METODOVO DRUŽBO.

Sport

I. hitrostna dirka motociklov. Motoklub Slovenija priredi v nedeljo kot nekako pripravo za prvenstvo Jugoslavije, ki se vrši avgusta meseca najbrže na isti progi, svojo I. hitrostno dirko na 10 km dolgi progi Gaštel (Kranj) - Medvode (gostilna Bohinec). Ta pri vseh narodih močno se razvijajoči sport je bil doslej pri nas precej zanemaren. Poleg precejšnjih stroškov, ki so zvezani s tem sportom, so brezdomno tudi gotovi predhodki ovirali njegov razvoj. Poleg docela praktičnih ciljev sportnega udejstvovanja na tem polju moramo predvsem poudarjati čisto sportni pomen, ker motociklistika in avtomobilistika zahtevata res celega moža, sicer se ne dosežejo uspehi. To smo videli pri včerajšnjem treningu, katera se naši motociklisti priredili na enem delu proge, ki je določena za nedeljsko dirko. Šlo je za najtežjo točko te proge, za ovinek pri cerkvici »Pri Jepercu«, kjer se cepi glavna cesta v Skofjo Loko, oz. v Smlednik. Dober dirkač more v najboljšem slučaju prevoziti ta del proge s hitrostjo 70 km. K treningu se je zbralo nad 10 motorjev raznih kategorij, ki so večkrat prevozili ta del proge, da skušajo svoje moči za nedeljsko dirko. Razven malega incidenta se je trening izvršil brezhibno in bo nedeljska dirka nudila prijateljem sporta krassen užitek. Ljubljanski sportniki so si zadnji čas nabavili več modernih motociklov raznih znamk, ker bodo skušali dokazati, kako brezhibno deluje tako moderno vozilo in kakšno brzino lahko doseže. Med prijavljenimi tekmečci so tudi taki, ki bodo v bodoče z uspehom zastopali naš motociklistični sport v inozemstvu. Zastopani bodo mali Evansi, DKW, Motoretti in Orionetti, lahki B. S. A., Zündapp in Monos, nato pa pridejo taki, ki imajo že več kakor »par konj«, in sicer B. S. A., Jap. Motorscoch, Bianchi itd. Tem slede petkonjski Indiani Scouti, Moser in slednjič bodo priromeli težki kalibri Indian Chief in Excelsior. Nedeljska tekma bo vsekakor velenjavna. Ljubljanski udeleženci imajo ugodno železniško zvezo z vlakom, ki odhaja ob 6.45 iz Ljubljane. Za okrepljeno bo na cilju skrbel znani g. Bohinec.

Naj omenimo še to, da je znani naš kolearski dirkač Šiškovč porabil to priliko, da je na potu na prostor, kjer se je vršil trening motociklov, treniral v dirki z motornim vodstvom ter dosegel prav lepi čas. Motor (B. S. A.) je vodil g. Camernik.

Vardar : Ilirija. — Beograjski SK. Vardar, ki igra v soboto in nedeljo dve nogometni tekmi z Ilirijo, je dosegel letošnje uvrževanje vredne rezultate: z Jugoslavijo, prvakom Beograda, 4 : 3, z Beogr. SK. 2 : 1 in 0 : 1, z zagrebško Concordijo 1 : 2, z Vojvodino (Novi Sad) 4 : 0, z Gradjskim SK. (Osijek) 3 : 1. Od mednarodnih tekem, ki jih je doslej igral, je omeniti tekmi z T. u. SV. München 1860 (2 : 2) in S. K. Bratislava (2 : 4). V Vardarju naleteli Ilirija torej na opasnega in zelo interesantnega protivnika, proti kateremu bo morala postaviti svoje najboljše sile. Obe tekmi obetata zanimiv sport in napeto borbo.

Objave

× Današnji številki je za ljubljanske naročnike priloženo vabilo na šentjakobski sement v nedeljo dne 29. julija na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti 13, na kar še posebej opozarjamo obiskovalce. × Vse učitelje in učiteljice, ki so se priglasili za poč. izlet, vabim na vašem sestanku danes dne 27. julija ob 16. uri v hotel »Tivoli«. Sestanek je nujen! — Mrovica.

× Velikodušen dar. Pokojna narodnjakinja in rodoljubkinja gospa Amalija Jugovic v Krškem, se je spomnila v svoji oporoki tudi mlade podružnice »Kola jugoslovanskih sester« v Krškem in ji volila znesek 1500 Din. Slava njenemu spominu!

× Sl. občinstvo se uljudno opozarja na današnji inerat o otvoritvi konfekcijske trgovine in modnega salona dame in gospode Brata Brunskole d. o. z. Židovska ulica 5.

× Predstave v kinu »Matica«. Opozarjamo, da se vrše od danes naprej predstave ob 4. 7. in pol 9. uri.

Moderna Ljubljana

Ljubljana bo v kratkem bogatejša za dve novi moderni palači, ki bosta v resnici v ponos in okras mestu. Po skore enoletnem odmoru so pričeli zopet zidati uradno poslopje in ambulatorij »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev« (preje Okrajne bolniške blaginje). Kakor znano, so morali lani gradnjo moderno zasnovane dolge palače ustaviti, ker centrala v Zagrebu ni dopustila tako velikega poslopja. Sedaj je končno vendarle dosežen sporazum in je delo pričelo znova. Inženjerji, zidarji, delavci in vozniki se pridno gibljejo in upajmo, da bomo videli že do letošnje jeseni nekaj uspeha, prihodnje leto pa imeli v tem času na Miklošičevi cesti, tej že sedaj najlepši cesti v Ljubljani, zopet eno palačo več.

Nekoliko dalje ob Pražakovi in Koldvorski ulici, se dviga istotako velikanska moderna palača, nazvana »Ljubljanski dvor«. Poslopje raste kakor goba iz tal. Stavbeno podjetje Toennies je pričelo lansko leto na tem prostoru prva dela, danes pa je po še ne polnem letu del te stavbe že pod streho, drugi del pa napreduje z največjo hitrostjo.

Kolkor smo informirani, dobi naša bela Ljubljana v onem delu stavbe, ki je že pod streho, v pritličju, krasno, moderno z vsem komfortom urejeno kinodvorano, ki bo imela v prvem nadstropju več udobnih lož in balkon. Dvorana bo izročena svojememu namenu najbrže čez meseca avgusta. Kalkalica in dvorana sta zelo prostorni in imata montirane peči za centralno kurjavo. V dvorani bi tudi od najbolj vročih dneh prijeten, hladen zrak, ker je urejena z najboljšimi in najnovejšimi zračnimi napravami, tako, da se tudi ob hudi vročini ne bo treba kuhati. Pričakujemo, da nam bo vodstvo nudilo tudi najboljše programe in kar je posebno priporočati, tudi prvovrsten orkester za razvedrilo. Tudi posetniki ljubljanske velesjeme bodo dobili s tem podjetjem nekaj novega in modernega. Podjetje se bo imenovalo »Kino Ljubljanski dvor«.

Bela Ljubljana se nedvomno pričinja polagoma modernizirati in stopa korakoma za drugimi večjimi mesti. Z dograditvijo Ljubljanskega dvora, pa bomo dobili še druge moderne prostore: moderno urejeno restavracijo, vinsko klet in najbrže tudi bar, kar bo nekaj novega za Ljubljano, kjer bodo mogli Ljubljančani v prostem času vsaj nekoliko pozabiti na današnje težke dneve in se približati velikim zabavam in življenju.

Veliki inkvizitor

Ljubezenski roman iz najsramotnejše dobe človeške zgodovine.

»Molči, zelena siratka!« je skotil debeluh. »Sestrada si, Bog te je dal, da se komaj vlačiš. Hej, dekletce, le bliže z zaupaj poštenjakom, ki jih je kaj pod kožo!« — In lezel je za Dolores, ki se je plašno umikala pred njegovimi kakor klobase debelimi in masnimi prsti.

Toda od druge strani je priskočil menih suhač, jo zgrabil za rokav, vlekel k sebi in tulil:

»Boj se tolatih prascev! Samo spe in smurde, Bog jih poglaj!«

Po beznici se je razlegel krobhot, gostje so delali kosmate vzklike, nekateri so pritrdjevali debeluhu, drugi suhaču, tretji pa so klicali Dolore, naj pušti oba meniha in naj prisede rajša k njim.

Dolores v svoji zbežanosti ni razumela ničesar. Bilo je v nepopisno groza v tej družbi, surovi in brezobzirni. Navajena le najboljših gostov v očetovski hiši, omikanecv in odličnikov, ki so izbirali besede ter se vedli kavalirski, je imela zdaj občutek, kakor da se pogreza v gosto gnojnico. Najraša bi bila zajokala, a v svojem obupu je našla le besede:

»Ne poznam vas... Pustite me!«

Izgovorila jih je s toliko resnostjo in vzvišenostjo popolne dame, da sta se zgenila debeluh in suhač. Njen pogled ju je razorožil, njen krasni, blede in strogi obraz očaral.

»Hm, kakor kakšna komtesa se vede, Bog jo je dal!« je zagodrnjal debeluhar.

»Če nočeš, pa ne!« je dejal poparjeni suhač. »Bog te nagnal!«

In vrnila sta se za svojo mizo med krobhotom in roganjem vse beznice.

Tedaj se je pojavila Culevrina, noseča v vsaki roki dvoje cinastih skled. Zagledala je Dolores, a ker je bila oblečena kot kmetiško dekletce, je ni spoznala. Položila je skledi pred najbolj nestrpna gosta in stopila k nji.

Dolores jo je pogledala, a že je ploskala Culevrina z dlanimi, jo živahno prijala za roko in se vedla, kakor bi jo poljubila na obe lici.

»Ej, ti si, Annita!« je vzkliknila veselo. »Sestrična moja lepa! Pričakovala sem te... No, pojdi z mano... Kako živita teta in stric? Glej no, silno sem vesela, da si končno prišla!«

Dolores je strmelala. Culevrina je bila ona, ki ji je prinesla ponarejeno pismo ter jo je s svojo komedijo premotila, da je šla opolnoči na izmišljeni sestanek z Estevanom. Ali ne igra zdaj zopet komedije? Dolores se je zgenila, kakor bi hotela pobegniti, a natakariča ji je okoli pasu ovila roko ter jo z rahlo silo vlekla s seboj, govoreča ves čas:

»Le pojdi! Tu je vse polno, in dedci so sitni in nemarni, zlasti kadar so siti... Sram vas bodi, pater Onufrij, da ste tako oplašili moje sestrično! Grošili ste, brat Adolf, da ste nadlegovali nedolžno dekletce!... Oh, oh, križje inam s temi kozli in merjasi, tako ti povem, Annita!«

Dolores, prestrašena, polna gnusa in dvomov, se je le še komaj držala na nogah. Zato je v sobici tik kuhinje — po postelji je sklepala, da je tu Culevrina spalnica — kar omahnila na stol.

Natakariča na je dejala:

»Pomirite se, sennorita! Ne bojte se več! Življenje dam za vas, samo da vas rešim.«

In Culevrina je zopet odhitela. Iz kuhinje je prijetno dišalo, Dolore pa se je krčil želodec od lakote in slabosti. Natakariče so naročale kuharici raznih jedil, prinašale mimo vrše z vinom, iz skled in krožnikov se je kadilo, rožljale so zajemalke po visokih loncih... Dolores pa se je krčila od gladi in hrepenenja po jedi.

Tedaj se je vrnila Culevrina. »Vsakomur pripovedujem, da ste moja sestrična. In prosim, da se tudi vi tako vedete, sennorita. Samo trenutek še... takoj bom svobodna!«

In zopet je odhitela k gostom. Ko pa se je vrnila, je bila Dolores smrtno blede in z glavo, vso pokrito z drobnimi kapljicami znoja, je skoraj nezavedna slonela na končnici postelje.

»Ježeš, kaj vam je, sennorita?« se je prestrašila natakariča in bivača članica bratovščine Gardunije.

»Dajte mi jesti... umiram od gladi.« je šepnila Dolores.

»Za božjo voljo, čemu niste tega takoj povedali! Vse, kar imamo, vam je na razpolago!« — Culevrina je skočila v kuhinjo in prinesla skodelo šokolade. Nato je postavila pred njo skledico puchera (obaro, kuhano po načinu chanfaine), kos belega kruha in vrč vina.

Dolores je jedla hlastno in pomakala ustnice v vino. Še nikoli, odkar je živa, ni jedla s tolikim tekotom, saj ni bila še nikoli lačna. Zdalj šele je spoznala grozne bolečine, ki jih povzroča glad, a nasmehnila se je morala, ko se je spomnila, da je vendar poslednjič jedla šele včeraj opoldne. Kako morajo trpeti oni, ki ne dobijo po več dni

nobenega grilja!

Culevrina pa je govorila:

»Oh, sennorita, ali mi morete odpustiti? Varala sem vas... morala sem vas varati... Saj si ne morete misliti, kaj vse sem morala storiti včasih... A zdaj sem svobodna... poslej služiva z Manofino le sebi in apostolu.«

»Kje je apostol?« je hitro vprašala Dolores.

»Ošel je z donom Estevanom iz Scvilje. Iščejo ju... nevarno je tu zanj... A vrnete se, kakor hitro dobite poročilo, ki ga pričakujeta.«

»Kakšno poročilo pričakujeta?« se je čudila Dolores.

»Ne vem,« je dejala Culevrina. »To so moške reči, v katere se ženske ne vtikamo. Manofina ve vse. Apostol in don Estevan sta daleč in na varnem. Le to vam lahko povem. In delata! Manofino poslušam... vse storim kar hoče... a zdaj moram molčati, ker tako mi je naročil Manofina.«

Dolores se je zamislila, izpla požirek vina, jedla in vprašala:

»Ali poznate gospoda patra Jožefa?«

»Ježeš, če ga poznami!« se je zasmejala natakariča. »On je tudi svetnik, daj si inkvizitorjev ljubljence! Pater Jožef je naš človek, naš pravi voditelj! Po njem zvemo marsikaj in marsikoga smo že rešili, kadar je pater Jožef tako ukazal. In tudi vas je rešil... sam vas je šel poavrti! Vse vem. Ljubljani Bog, predrzen mož je; lahko bi s tem ugonobil samega seba.«

»Ali ga ne izda samostanska vratarica?« se je tedaj prestrašila Dolores. Zdalj se je šele zavedala tega. V svoji sebičnosti je mislila le nase. Zdalj pa je začelo po nji

»Ne izda ga! Danes na vse zgodaj je bil na samostanski porti Manofina,« je pripovedovala natakariča šepetaje. »Prepovedal ji je samo ziniti o sinodnem patrovem obisku! Pokazal ji je bodalo in ji zagrozil, da zabode njo in opatko, ako izda le najmanjšo reč! Vratarica bo molčala. Silno se je prestrašila. No, brez pameti ni niti tako stara nuna. Zdalj ve: Ako se kolikaj zagovori, jo zgrabi inkvizicija ali pa jo zabode Manofina!«

»Kako je zvedel Manofina?« se je čudila Dolores.

»Se sinodi je bil tukaj sam pater Jožef. Naročil je Manofini, naj gre k samostanski vratarici, meni pa, naj vas sprejemam, ako pridete semkaj, in naj vas skrijem pri blvi njegovi dojkici,« je pripovedovala Culevrina. »Prišli ste hitreje, nego smo pričakovali.«

»Je li mogoče? Pater Jožef je mislil na vse!« je vzkliknila Dolores vsa srečna. »Kaj bi bilo z menoj brez njega!«

»Dà, on misli zmerom na vse. Zal, da vselej ne zve vsega, in večkrat ne more, kakor bi rad,« je dejala natakariča. »Samo nekoliko še potrpite, da odidejo poslednji gostje... Tu, glejte, moja postelj; ležite in počivajte! Ko bom gotova, odideva tja, kjer vas najde nihče.«

Dolores je rada ubogala. Saj je bila kakor pretrta in uničena. Sezula se je torej in oblečena legla. Kmalu je zaspa in zbudil je ni niti ropot, ki je prihajal iz kuhinje, kjer so posodo pomivali.

Ko se je bližal mrak, je Culevrina zbudila Dolores in jo skozi mala vrata v ozadju krme odvedla po ozki, križni ulici.

(Dalje prihodnjič)

VARIETE.

Umešnik v premenjavanju — mogel bi se kazati v varietetu, — je katoliški češki pesnik K. Dostál - Lutínov. Mnogi se še spominjajo njegovih petljastih verzov, s katerimi je med vojno opoval Habsburgovce. Pa glej, v Samaljkovih »Selských listech« poje ta velenarjeni farovč brez studa takele:

Avstrijo razbili smo
in smo na to »hrdi« (ponosni),
samo da zdaj truplo to
po Evropi smrdi.

To opazko čitamo v nekem češkem listu. Kdo se ob njej ne spomni naših »pankovic«, ki so opevali vse, kar je bilo protinacionalno? Kdo se ne spomni na »Srbe na vrbe«, na Radičeve himne, in na vse to, kar isti ljudje govorijo sedaj? Dostál - Lutínov je pravi klerikalec, pravi duševni brat naših, in klerikalni listi so ga še pred nedavnimi slavili kot svojega. Češki in naši Orli se še sedaj skupno »postavljajo« po svetu, in se predstavljajo za prave junake, ki so razbili Avstrijo, — kakor si svojijo naši črnihi zaslugi pokojnega Krokra, ki ne more iz groba, da bi jih s bičem nagnal iz jugoslovanskega svetlišča.

Pa saj bi jih ne, — ker bi v svetlišču zagledali še slovenske radikale. Pred temi bi zbežal nazaj v grob. Od sramate.

M. A. C.

* Devet let poteka te dni, odkar se je pričela krvava drama svetovne vojne. Dne 25. julija 1914 ob pol 7. zvečer je avstrijski poslanik Giesl zapustil Beograd in isti večer so bila dunajskemu srbskemu poslaniku Jovanu Jovanoviću izročena akreditivna pisma. Diplomatični stiki med obema državama so bili s tem prekinjeni. Dne 28. julija je bila objavljena delna mobilizacija ter sta bila med drugim postavljena graški in zagrebški armadni zbor na vojno stanje. Dne 27. julija je prišlo pri Kubinu ob Donavi do prvega spopada med avstrijskimi in srbskimi obmejnimi stražami, dan nato pa je Franc Jožef najvil Srbiji vojno, ki je končala z razpadom avstro - ograde monarhije in vstajenjem dveh slovenskih držav iz njenega pogorišča.

* Princ Gjorgje v Beogradu. Z orient - ekspresom je v sredo dospel v Beograd princ Gjorgje, ki se je s postaje takoj odpeljal na svoje stanovanje v Jevremovi ulici. Princ Gjorgje ostane nekaj časa v domovini.

* Krajevna organizacija JDS v Celju opusti preko počitnic običajne politične sestanke ob sredah zvečer. Zopetna obnovitev sestankov se bo objavila pravočasno.

* Likvidacija bosanske pokrajinske uprave. Po likvidaciji dalmatinske pokrajinske uprave je prišla na vrsto likvidacija bosanske pokrajinske uprave. Pokrajinski namestnik gosp. Vuković je že izdelal natančni načrt, po katerem naj se likvidacija izvrši. Uradni predsedništva pokrajinske uprave so že močno reducirani in te dni se začne tudi z redukcijo v ostalih oddelkih, mnoge agende so pa že prešle v roke velikih županov.

* Čehi na novinarskem kongresu. Kongresa jugoslovenskih novinarjev, ki se prične 4. avgusta v Ljubljani, se udeležijo tudi sedem delegatov češkoslovskega novinarskega združenja.

* Vseučilišče v Sarajevu. V beograjskih in zagrebških listih čitamo, da pripravljata vlada ustanovitev vseučilišča v Sarajevu. Potrebni krediti bodo naj postavljeni že v proračun za leto 1923/24. — Vest se zdi malo verjetna.

* Izročeni poslanci. Sodišču so izročeni po sklepu imunitetnega odbora in odobrenju narodne skupščine poslanci: Stepan Radić, dr. Juraj Krnjević, dr. Ante Adžija, dr. Vlatko Maček, Josip Predavac, dr. Stepan Košutić in Rudolf Bačinić (radičevci); Vladimir Pušenjak, Anton Sušnik in Franjo Žetok (klerikalci); Ivan Pucelj (kmetijska stranka); Velja Popović, Nedeljko Simonović in Dimitrije Popović (radikalci); dr. Prvislav Grisogono (demokrat); Dimitrije Vujčić (zemljoradnik). Interesantno je, da je posl. Vladimir Pušenjak izročen tudi radi dveh slučajev prestopka proti zakonu o zaščiti države, poslanec Vujčić radi obrekovanja, Žetok radi pretepaštva.

* Finančni minister pred sodiščem? Dr. Stojadinović je svoj čas obljubil upravi mesta Novi Sad, da ji v slučaju nevoljnega plačevanja državnih davkov odstopi 10 odstotkov vplačane vrate. Na večkratne urgence je gosp. minister s častno besedo zatrdil, da bo odstotke izplačal ob pravem času, a doslej tega ni storil, temveč je nedavno izjavil, da ne more biti govora o kakem odstopanju odstotkov. Sedaj poročajo, da bo novosadska mestna uprava proti dr. Stojadinoviću vložila tožbo.

* Naredba o zdravniških zbornicah. Kakor javljajo iz Beograda, je ministerstvo za narodno zdravje izdelalo naredbo o zdravniških zbornicah, katerih se ustanovi četvero v naši državi. Naredba vsebuje pravila o zaščiti stanovskih interesov zdravnikov in o čuvanju njihovega moralnega ugleda.

* Stavka mornarjev o vsej naši obali še traja v polnem obsegu. Lastniki brodov niso storili še nikakih korakov, da napravijo konec stavki, na

tudi s strani mornarske zveze ni bilo v to svrhu storjeno ničesar. Člani komisije, ki jo je poslala vlada, da razčisti to perečo vprašanje, se pa vozijo z avtomobili in motornimi čolni po Dalmaciji že skoraj dva tedna, a se niti z lastniki brodov, niti z mornarsko zvezo niso stali v kontakt. Kakor pravijo, »iščejo vzroke štrajka«, ki pa so itak vsakomur znani in kakor vse kaže, se ta gospoda trudi, da štrajk podaljša, mesto da bi ga skrajšala.

* Osebnost. Na lastno prošnjo je trajno upokojen naddavkar g. Rafael Dolinšek, predstojnik davčnega urada v Celju. Od aktivne državne službe se po slavi s njim vzor naprednjaka in narodnjaka, ki je tekom vsega svojega službovanja, zlasti v Mariboru, Brezicah in v Gradcu, sredi med odpadniki, vedno kazal svoj nesebični in jekleni značaj. Radi tega pa je bil tudi v izdatni meri deležen preganjanja pod avstrijskimi oblastmi. Po preobratu je prišel kot uradni predstojnik v Celje ter se marljivo udeleževal vseh naših političnih, narodnih in socialnih prireditvev. Zelimu mu med Celjani prav mnogo mirnih in srečnih let.

* Himen. Včeraj se je poročil v Ljubljani g. Ivan Seunig, tovarnar v Tacnu pod Smarno gorjo z gđ. Ido Kuralto, hčerko nadkontrolorja Mestne hranilnice ljubljanske. Mladima poročenca obilo sreče!

* Osemdesetletnica Mirka Divkovića. Bivši ravnatelj zagrebške gornjegradske gimnazije g. Mirko Divković je obhajal predvčeršnjim svojo osemdesetletnico v Samoboru, kjer se je stalno naselil. V imenu pokrajinske uprave je zaslužnemu starini čestital rektor dr. Bosanac. Tudi prebivalstvo in razna društva so jubilarja pri tej priliki simpatično počastila.

* Odkritje spominske plošče »Slovenske matere«. V nedeljo dne 29. julija odkrije ženska podružnica C. M. D. v Trbovljah spominsko ploščo ranjki svoji ustanoviteljici in dolgoletni predsednici — slovenski materi — Ani Dimnikovi. To pristno narodno slavje se vrši v smislu idej blagopokojne baš za časa stavke naših rudarjev in to v popolnem soglasju z njimi. Vsi, ki so poznali ranjko mater in vsi, ki jih zanima videti črno slikano Trbovlje v teh mučnih dneh, pridejo ta dan v Trbovlje, da počaste spomin zaslužene žene, ki je rojena iz naroda, živela in delala zanj kot malo naših žen. Spored slavnosti je sledeči: 1.) Sprejem gostov. 2.) Odkorakanje z gozdbo od Rudniške restavracije mimo hiše pokojnice na grob. 3.) Ob pol 11. uri sv. maša. 4.) Po maši odkritje in slavnostno govorjanje pri hiši Ane Dimnikove. 5.) Od 2. do 3. uri promenadni koncert. 6.) Od 3. ure popoldne do 1. ure po polnoči »Ljudska veselica«. V slučaju, da se je kako društvo ali posamezne osebe po pomoči izpušile pri razpošiljavi vabil, naj oprostite. Vse eestre in bratje »Dobro došli« Odbor.

* Državni upokojenec nam piše: Skoro pet let bo, odkar pričakujemo državni in javni namestniki, železničarji in invalidi s svojimi družinami zakona, ki bi nam izenačili naše prejemke na ekstenziji minimum. Toda, kakor od strela za deti, tako nas je osupnilo poročilo, da nam je radikalna vlada zadala smrtni udarec. To je tista vlada, ki je napravila državi milijarde dolga, nima pa nekaj milijonov za preživljanje poštenih in najbednejših državnih uslužbencev. Pojdite sedaj med ljudstvo in slišali boste, kako se je radikalna vlada prikupila narodu. Vsak pravi, noben pošten človek ne more več oddati svojega glasu za radikalno stranko. To more storiti samo oni, ki išče osebnih koristi, a takim bo ljudstvo pokazalo vrata. Prepričani smo, da ni več dolgo, da se bodo naše razmere izboljšale. Začelo se bo takrat, ko bo padel sedanji režim.

* Narodni dom v Kranju. Poročajo nam iz Kranja: Tudi pri nas se pozna na marsicem lepo vreme, ki je nastopilo po mrzlem deževju. V celem mestu se opaža gibanje v svrhu olepšanja. Hišni posestniki so jeli prav pridno beliti svoje hiše, delajo se novi trobarji, kar bo na »osetnike Kranja prijetno vplivalo. Če pa prideš v kokrško predmestje, vidiš, kako se ponosno dviga lepa stavba Narodnega doma, ki bo v najkrajšem času pokrita s strešnim stolom. V resnici krásna stavba, dokaz vztrajnosti in požrtvovalnosti kranjskega meščana. Treba le še nekoliko dobrohotnosti in stavba bo kmalu popolnoma gotova. V soboto zvečer se vrši pri Petruku občini zbor Narodnega doma, kjer bo položen račun dosedanjega uspešnega dela.

* Mestni magistrat celjski razglasa, da se odslej na sejmšču pri Zelenem travniku vrše zopet redni prašičji sejm ob sredah in sobotah.

* Semenij v Krašnji je letos v soboto dne 4. avgusta t. l.

* Pasturjev zavod v Zagrebu, ki se je nahajal doslej deloma v bolnici usmiljenih sester, deloma pa v Veliki Gorici, se te dni popolnoma preseli v Zagreb. Nameščen bo v barakah v obliži bivšega zavoda za slepce. Barake so zgrajene z materijalom, ki je prišel iz Nemčije na račun reparacij. Na isti račun je nabavljena tudi oprema zavoda.

* Nova tekstilna tovarna v Sloveniji. V Jaršah pri Kamniku se ustanavlja nova moderna tekstilna tovarna. Z grada

njo posloplja se je se pričelo in bo tovarna baje že letos pričela obratovati. Na podjetju je poleg slovenskega udeležen tudi češkoslovaški kapital. Tovarno je ustanovil znani naš industrijalec Peter Majdič iz Celja, vodstvo pa bo v rokah češkoslovaških strokovnjakov.

* Nezgoda na električni železnici. Včeraj popoldne je voz električne železnice ljubljanske zadel v dvovprežni voz, ki je pripeljal na Dunajsko cesto iz Tomažičeve (bivše Frühliho) hiše. Sreča v nesreči je bila, da sta bila konja pametna in jih ni prav nič razburilo, da se je električna s precejšnjo silo zalepila v vogal dire. Ob nezgodi sta nastali med publiko dve stranki. Ena se je zavzemala za voznika s konji, češ, da mu ni bil dan pravočasno in dovolj glasno signal od cestne železnice, druga stran pa je poudarjala, da leži krivda na vozniku, ki je vozeč skozi vežo na Dunajsko cesto sedel na vozu, namesto da bi vodil konje za uzo, kakor menda to velevali policijski predpis. Na licu mesta je takoj intervenirala policija. Razen poškodbe na vozu električne in strahu med onimi, ki so stali na sprednji strani voza ter bili od karambola najbolj prizadeti, ni bilo druge nesreče. Le potniki, ki so se z električno vozili na glavni kolodvor, so radi te nezgode zakasnili opoldanskega gorenjca.

* Zrtev Savinje je postal dne 25. t. m. v visoki starosti, g. Hofman, krojač v Celju. Popoldne se je šel kopat v Savinjo nad »Savinjskim dvorom«, kje ga je našel proti večeru neki deček mrtvega. Kako je utonil kot dober plavač v ne baš pregloboki vodi, doslej še ni pojasnjeno. Skoraj istočasno so potegnili srčni plavači v plavališču Dianji iz Savinje gđ. Gizelo Ogrizkovo iz Celja. Priplavala je od drugega železniškega mostu ter je najbrž, kljub temu, da je izurjena plavalica, zgubila v globoki in deroči vodi potrebno sigurnost. Rešili so jo še v zadnjem trenutku gotovo smrti, ker se je še potapljala. Uprava plavališča »Diana« radi opetovanih slučajev svari občinstvo, naj ne plava med drugim železniškim mostom in med Dianjo, ker je tu Savinja posebno zavratna. Skoraj vsi slučajji potapljanja se prigodijo vsled tega, da pridejo plavanja nevediči naenkrat iz plitvine pod mostom v globoko in deročo vodo.

* Družina Aleksandra Filipčiča, višjega redarja v Mariboru, ki se je, kakor smo že poročali, v torek radi bede ustrelil, je v obupnem pomanjkanju. Prosimo blaga srca, da pomagajo družini s primernimi darovi vsaj v najnujnejši bedi. Pripominjamo, da je bil umrl o prikliski nemške pobune 27. januarja 1919. ranjen, ko je stal v prvih vrstah med jugoslovenskimi borci.

* Skoraj kinematografska tragedija v Dravski dolini. Gostilničarju Fluherju v Gornji Bistrici pri Mariboru je predvčeršnjem hlapec pri vožnji zapravl konjsko odejo. Za njo mu je hotel gospodar odtegniti pri plači primerno vsoto. Hlapec seveda s tem ni bil zadovoljen in si je šel nato v gostilno hladiti jezo. Ko mu je stopil alkohol v glavo, je začel groziti hlapec, da bo gospodarju zažgal hišo. Fluher, ki je zvedel za grožnjo, je k sreči zvečer stražil domačijo, ki je res naenkrat pričela goreti. Gospodar je ogenj takoj pogasil. Med tem pa je opazil, da beži od hiše njegov hlapec. Fluher je skočil za njim s puško in ga ne daleč od domačije trikrat ustrelil v hrbet in gornjo ramo. Včerajšnjo noč so hlapca prepeljali težko ranjenega v mariborsko bolnico.

* Velika potreba delavcev. Državna borza dela v Zagrebu išče nad 2000 delavcev za zgradbo železniške proge Užice — Vardiste. Posebno mnogo se potrebuje navadnih delavcev, ki dobe plačo 35—40 Din dnevno. Potrebujemo pa tudi nekaj zidarjev, ki se plačajo 50 do 70 Din dnevno. Minerji dobe 50 do 60 dinarjev.

* Smrt četniškega vojvode Stevana Nedića-Čele. 23. t. m. je bil v svojem rojstnem kraju Strugovu pri Bitolju ubit četniški vojvoda in častni predsednik četniškega združenja Nedić-Čele.

* Nesrečna ljubezen narednika. V Užicah je vzbudil dvojni umor artiljerijskega narednika Miodraga Marinkovića velikansko senzacijo. Krvavi dogodek se je odigral v neki tamošnji javni hiši. Marinković je bil namreč smrtno zaljubljen v neko prostitutko, pri kateri je prebil vse svoje proste večere. Bil je nanjo silno ljubezumen radi njenih številnih »ljubavnikov« ter jej neprestano pretil. Predvčeršnjim pa jo je zasaul ravno v objemu drugega moškega, kar je nesrečnika tako razkačilo, da je siloma odprl vrata in z revolverjem ustrelil njo in njega, nakaž je še sam sebi pognal kroglo v glavo.

* Drobne vesti. Na državnem kolodvoru v Zagrebu so predvčeršnjim zaplenili tri zaboje, v katerih so se nahajali trije na Dolenjskem ukradeni motorji v vrednosti nad 200.000 kron. — V Havači pri Dolenji vasi je bilo Angel Tanko ukradene zlatnine in drugih predmetov v vrednosti 5000 kron, v Devici Marji v Polju pa je bil posestnik Jakob Kocijančič okraden za 7200 kron. — Iz blazine na Studencu je pobegnila 30letna umobolna Danica Tomazin.

* »Ito« pasta za zobe beli zobe, daje jim krassen blisč, odstranjuje neugoden duh iz ust. Dobiva se povsod.

* Dobro jedi, se vsak veseli. Zato kuhajte »Pekatete«. So najcenejše, ker se zelo nakuhaljo.

Gospodarsivo

XIV. POROČILO O STANJU HMELJSKIH NASADOV. (Poroča Hmeljarsko društvo v Zalcu.)

Zatec (Češkoslovaška), 19. julija. Zadnji čas so se cene za hmelj vnovič dvignile za 200 Kš. Največ se je prodalo po 2400 — 2500 Kš za 50 kg. Nakupovanje se je malo ustavilo, ker so odjemalci deloma krutli. Hmelj iz leta 1921. se plačuje po 1800 — 1900 Kš za 50 kg. Pri večji ponudbi in zmanjšanem povpraševanju je razpoloženje mirno, cene pa nespremenjene in čvrste.

Pred tremi dnevi je nekoliko deževalo, vendar je pa zemlja zmogla le na 6 mm globoko. Temperatura je nekoliko padla in dnevi so manj vroči; radi tega se je grozeča katastrofa nekoliko ustavila. Skropljeni nasadi so zeleni in se pripravljajo na cvet. Tisoč kopl v neškopljenih nasadih je pa že usahnilo in so torej izgubljene. Letina v skropljenih nasadih bo pa le potem normalna, če bo izdatno deževalo. Muh in uši je sicer nekoliko manj, vendar je po mrčesu povzročena škoda že tako velika, da se ne bo dala popraviti. Ni še gotovo, ali bomo pridelali polovico lanske žetve. — »Saazer Hopfen- und Brauer- Zeitung«

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza (26. t. m.) Pšenica: baška, 76 — 77 kg. 2 — 3 odst., ponudba 392; baška, 78 — 80 kg. 2 odst., duplikat kasa, 4 vagoni 362.5 baška, 78 — 80 kg. 2 odst., pariteta Sivak, duplikat kasa, 5 vagonov 375; baška, 78 — 79 kg. 1 vagon 367.5; banatska, 78 — 79 kg. 2 — 3 odst., ponudba 362.5; srbijanska, 78 — 79 kg. 2 odst., pariteta Obrenovac, ponudba 350. Oves: baški, stari, 1 vagon 315. Turšica: baška, 10 vagonov 285 — 288.75. Moka: baška, »0«, 3 vagoni 595; »6«, 3 vagoni 430 — 450; »6.5«, 4 vagoni 420. Otrobi: baški (papirnate vreče), 1 vagon 155; baški (v jutlnih vrečah) za september, ponudba 152.5. Tendence nestalna.

Beograjska blagovna borza (26. t. m.) Pšenica, 79 — 80 kg. 3 odst., franko Beograd, ponudba 342.5, povpraševanje 340, (zaključek 340). Ječmen: 64 — 65 kg. pariteta Beograd, promptno, ponudba 282.5, povpraševanje 260. Turšica: pariteta Beograd, baška, ponudba 300; banatska, franko Smederevo, ponudba 320. Čespile: garnitura, za oktober, franko Klenak, povpraševanje 350. Otrobi za oktober, franko Beograd, ponudba 155, povpraševanje 150. Tendence nespremenjene. Veliko zanimanje je vladalo za pšenico, katere je prodano 10 vagonov.

Dunajska blagovna borza (25. t. m.) Ugodna poročila o žetvi povzročajo vedno manjše nakupovanje. Cene so nazadovale. Zaključki: Manitoba-pšenica 4180 aK ab Salzburg, nova slovaška 74 kg, 2300 — 2350 aK ab Dunaj, turšica 2275 — 2875 aK odnosno 130 — 135 Kš.

Živinski sejem v Mariboru (24. t. m.) Dogan 445 glav; od tega: 9 bikov, 146 volov, 279 krav in 11 telet. Sejem je bil živahen. Kupci so prišli tudi iz Avstrije. Cene za kg žive teže v Din (v oklepajih cene 10. julija): debeli voli 12.5 — 14.5 (12.75 — 13.5), poldebili voli 11.5 — 12.25 (12 — 12.5), plemenski voli 10 — 12.25 (11.25 — 12), bikji za klanje 9.25 — 11.5 (8.75 — 10.5), glavne krave debele 12.75 — 14.5 (12 — 13.75), plemenske krave 10.5 — 12.5 (9.75 — 11.75), krave za klobase 8 — 10.25 (7.75 — 9.5), molzne in breje krave 10.5 — 14.5 (9.5 — 12.5), mlada živina 11.75 — 13 (11.75 — 13.75).

Dunajska lesna borza (25. t. m.) Volje za nakupovanje je bilo zelo malo. Povpraševanje je bilo po gozdnih drogih, 2 — 4 m, 5 — 13 cm, in po hrastovih oblikovcih, od 35 cm naprej. Ponujali so se med drugim igličasti oblikovci po 220.000 aK ab Wachau, igličasti rezani material za obdelovanje, 20 mm, po 400.000 aK, robni les, 7 — 12 cm, 13krat 15, 15krat 18 po 620.000 aK ab nižjavstrijška postaja, bukova drva za kurjavo po 2.400.000 aK ab nižjavstrijška deželna železnica, melika suha po 3.000.000 aK ab nižjavstrijška postaja.

— Za rešitev naše vinske krize. Ministrstvo za poljedelstvo bo sklicalo te dni konferenco strokovnjakov gospodarskih organizacij, na kateri se bo razpravljalo o sredstvih, kako bi se rešila vinska kriza.

— Vinska dražba v Novem Sadu. Vinski trgovci in producenti v Banatu so sklenili svoje lanske vinske zaloge prodati na dražbi. Izkljena cena znaša 1.50 Din. Stare zaloge še znašajo 45 odst. lanske letine.

— Posetni vlak Ljubljana-Praga-Ljubljana organizira urad Ljubljanskega velikega sejma. Izlet bi se vršil letos v pr-

vi polovici septembra, tako da udeleženci obiščejo praki jesenski veliki sejem. Po Jugoslaviji in Avstriji bi bila polovljena vožnja, po ozemlju Češkoslovaške pa za 33 odst. znižana. Za potne olajšave, prenočišča in prehrano bo poskrbljeno. Prosimo posebno trgovce in obrtnike zbornice ter druga strokovna udruženja naše države, da opozarjajo v svojem okolišu na ta izlet trgovce, obrtnike in industrijalce. Kdor želi sodelovati naj se prijavi uradu Ljubljanskega velikega sejma v Ljubljani.

— Opuščena podružnica Slavenske banke v Velikovu. Ker je Slavenska banka osnovala svojo podružnico na Dunaju, je opustila podružnico v Velikovu. — Carinjenje imitirane jelenje kože kot luksuznega blaga. Finančno ministrstvo je rešilo, da se odslej carini imitirana jelenja koža kot luksuzno blago.

— Izgledi hmeljske letine v naši državi. Po uradnih podatkih je nasajeno letos v naši državi 1540 ha hmelja in se pričakuje pridelka 7500 metraških stotov.

— Konkurs zagrebske tvrdke. Nad imovino trgovca Edvarda Spitzorja v Nikoličevi ulici v Zagrebu je odpravljen konkurs. Rok prijave upnikov je odrejen do 25. septembra.

— Balkanska banka izključena iz članstva beograjske borze. Po predvčeršnjem sestanku beograjske borze je upravni odbor imel sejo, na kateri je z istim dnem izključil »Balkansko banko« iz članstva beograjske borze.

— Povišanje poštne tarife v Avstriji. S 1. avgustom se v Avstriji zvišajo poštne tarife za 50 odst.

— Avstrijski tobačni monopol pod lasko kontrolo. Na podlagi dogovora med generalnim komisarjem dr. Zimmermannom in italijansko vlado je bil commendatore Alibrandi imenovan za začasnega svetovaleca avstrijske tobačne režije. Alibrandi ima nalog, da nadzoruje in organizira tehnične naprave in finančne poslovanje avstrijske tobačne režije.

— Katastrofa nemške marke. Zo noka) dni nemška marka zopet katastrofalno pada. Predvčeršnjem je nazadovala v Curiha od 0.0014 na 0.0010, to je za 40 odstotkov v enem dnevu. Včeraj se je rapidno padanje nadaljevalo in je notirala marka v predborzi 0.0009. Do sovjetskega rublja že ni več prav daleč.

Domače borze

26. julija.

ZAGREB. Na tržišču s efekti je tendenca splošno oslabilá. Nazadovali so zlasti bančni papirji radi oslabiljenja bančnih vrednosti na dunajskem in praškem tržišču. Tako je n. pr. Jugoslovenska banka, ki je notirala že 190, padla na 140. Tendence v industrijskih vrednostih ni bila enaka. Nekateri papirji so narasli, drugi so padli. Naše devizno tržišče se ravna po volji drugih, a ne po svoji. Jasno je, da Dunaj in Trst rušita dinar, da bi prišla cenejšo do naše žetve. Padec beleži dinar tudi v Curiho, čeprav je dinar v Newyorku in Pragi čvrst. Naša borza torej nima toliko zaupanja v dinar kakor newyorská. Povpraševanja ni bilo mnogo in so današnji tečajji več ali manj taksativnega značaja, ne pa izraz faktičnega stanja našega denarnega tržišča. Notirale so devize: Dunaj 0.13325—0.1335, Berlin 0.014 do 0.016, Budimpešta 0.45—0.55, Bukarešta 0—49, Italija izplačilo 417—422, London izplačilo 436—442, Newyork ček 95.5—96.25, Pariz 570—575, Praga 286 do 288, Svica 1710—1725; valute: dolar 94.25—95, češke krone 281—283, francoski franki 0—565, leji 0—49, lire 0 do 417; efekti: Jugoslovenska banka 140 do 145, Ljubljanska kreditna 230—235, Pradediona 1200—1215, Slavenska banka 115—117, Trboveljska premogokopna d. d. 1000—1050.

BEOGRAD. Čvrsta tendence se nadaljuje. V slabih devizah dovolj blaga, a manj v zdravih. Narodna banka je intervenirala in krila vse povpraševanje. Promet je bil velik. Notirale so devize: Amsterdam 3700—3775, Berlin 0.012 do 0.014, Dunaj 0.13325—0.1334, Bruselj 460 do 468, Budimpešta blago 0.50, Bukarešta 49—49.25, Zeneva 1690—1700, Praga 283.5—283.75, Solun blago 220, Sofija 88.5—89.5; valute: dolar 94—94.5, lire 410—414, francoski franki 561—563; efekti: 7% investicijsko posojilo 150.

Tisk Delniške tiskarne. d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcel »Jutra«. Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Pisalni stroji ita.

Mehanična delavnica

(popravljalnica)

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 6/1.

L. BARAGA.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 26. julija 1923

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padašina mm
Ljubljana .	7.	769.7	19.8	brevetna	jasno	—
Ljubljana .	14.	767.0	28.2	jug. vzh.	del. obl.	—
Ljubljana .	21.	765.6	24.3	—	del.	—
Zagreb .	7.	768.6	22.0	jug. zap.	jasno	—
Beograd .	7.	768.6	21.0	zapad	—	—
Dunaj .	7.	755.7	22.0	—	oblačno	—
Praga .	7.	765.6	15.0	jug. zap.	del.	6.0
Inomest .	7.	769.3	15.0	brevetna	jasno	1.0

V Ljubljani barometer nižji, temper. visoka. Sonce vzhaja ob 4:44, zahaja ob 19:39

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
Selenburgova ulica št. 1
 (PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)
KAPITAL in REZERVA Din 17.500.000.—
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
 Podružnice: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica
 Ekspoziture: Konjice, Meža-Dravograd, Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici)
 Telefon: 139, 146, 458